

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	13
INTRODUCERE	17
I. PRIVIRE RETROSPECTIVĂ ASUPRA ASPECTEOR HRISTOLOGICE DIN TEOLOGIA SIRIANĂ	23
I.1. Preliminariile hristologiei și misticii orientale.....	24
I.1.1. Începuturile creștinismului în Siria.....	25
I.1.2. Contextul palestinian	27
I.1.3. Creștinismul primar în principalele orașe din Siria	28
I.2. Literatura veche și nou testamentară.....	31
I.2.1. Rădăcinile aramaice ale literaturii biblice siriene.....	31
I.2.2. Diatessaronul sau „Armonia celor patru Evanghelii”	34
I.3. Considerații generale asupra literaturii siriene	36
I.3.1. Cauzele hristologice ale scindării creștinismului sirian	37
I.3.2. Caracterul semitic și elenistic al teologiei siriene	42
I.4. Teologia siriană de factură imnografică.....	54
I.4.1. Structura metrică a poeziei siriene	54
I.4.2. Dialogul, o caracteristică inedită a literaturii siriene în versuri	57
I.4.3. Dimensiunea hristologico-mistică a imnografiei siriene.....	58
I.5. Câteva considerente generale asupra caracterului hristocentric al misticii siriene	60
I.5.1. Locul termenilor de „mistic” și „mistică” în teologia orientală	61
I.5.2. Dimensiunea mistică a teologiei siriene	64
II. HRISTOLOGIA ȘI MISTICA SIRIANĂ DE LIMBĂ SEMITICĂ ÎN OPERELE LUI AFRAATE ȘI EFREM SIRUL	67
II.1. Hristologia și mistica siriană în contextul terminologiei semitice	69
II.1.1. Teologia îmbrăcării (<i>lbeš pagrā</i>) în hristologia siriană.....	70
II.1.2. „S-a îmbrăcat cu numele feluritelor părți ale trupului”	80
II.2. Afraate Persanul despre Mântuitorul Hristos.....	87
II.2.1. Concepția despre Hristos la Afraate în contextul influențelor iudaice... 89	
II.2.2. Moștenirea unei învățături hristologice.....	92
II.2.3. Dimensiunea mistică a gândirii lui Afraate	98
II.3. Hristologia și mistica Sfântului Efrem Sirul	108
II.3.1. Simbolul (<i>tûpos</i>) și taina (<i>rā'zā'</i>) în gândirea efremiană.....	110

II.3.2. Hristos ca Tămăduitor al firii umane și Deschizător al Paradisului pierdut	113
II.3.3. Simbolistica „Focului dumnezeiesc” și „Ochiului luminos”	119
II.3.4. Pogorârea la iad și biruința asupra morții.....	127
II.3.5. „Mirele ceresc” și „Cămara de nuntă”	135
III. HRISTOLOGIA SIRIANĂ DE LA DIODOR DE TARS, LA FERICITUL TEODORET DE CIR	143
III.1. Terminologia hristologică siriană între Efes și Calcedon.....	145
III.1.1. <i>Îthutho</i> , <i>îthyo</i> (ființă, existență).....	148
III.1.2. <i>Kyanā</i> (natură)	152
III.1.3. Qnumo (υποστασις, substantia).....	153
III.1.4. Parsupo (προσωπον, persona).....	156
III.2. Preliminariile unui dioprosopism hristologic	158
III.2.1. Hristologia antiohiană în operele lui Diodor de Tars și Teodor de Mopsuestia	161
III.2.2. „Un nestorian mai înainte de Nestorie”	162
III.2.3. Aspecte din hristologia lui Teodor de Mopsuestia	170
III.3. Hristologia lui Nestorie, apogeul disputelor dintre antiohieni și alexandrini	184
III.3.1. Nestorie și locul său în contextul hristologiei diofizite.....	185
III.3.2. Mariologia nestoriană ca prelungire a hristologiei diofizite	193
III.4. Controversa dintre Sfântul Chiril și Nestorie - scânteia celui de al III-lea Sinod Ecumenic	202
III.4.1. Actul și consecințele Întrupării în polemica dintre Sfântul Chiril și Nestorie	203
III.4.2. „Epistola sinodală” și prevederile ei antinestoriene	208
III.5. Consecințele controversei dintre Sfântul Chiril și Nestorie în hristologia siriană. Apologiile nestoriene.....	216
III.5.1. Hristologia siriană de la Efes (431), la „Epistola de împăcare” (433) ..	219
III.5.2. Hristologia Fericitului Teodoret de Cir.....	221
III.5.2.1. Impasibilitatea Logosului în actul mântuirii.....	224
IV. DIMENSIUNEA ASCETICO-MISTICĂ A TEOLOGIEI MONAHISMULUI SIRIAN	239
IV.1. Ascetica și mistica proto-monahismului sirian.....	241
IV.1.1. <i>Ihîdâyâ</i>	243
IV.1.2. <i>Bany qyâma</i> - „Fiii și fiucele legământului”	248
IV.2. Înțelesul hristologico-mistic al „treptelor” în teologia siriană primară	255
IV.2.1. Locul rugăciunii în ascendența mistică spre Hristos.....	258
IV.2.2. Desăvârșirea ca taină a unirii omului cu Hristos	267

IV.2.3. „Mistica inimii” între L.G. și „Omiliile pseudo-macariene”	272
IV.3. Mistica siriană și dimensiunea ei „pnevmatică”	276
IV.3.1. Sfântul Isaac de Ninive, un sintetizator al misticii orientale.....	279
IV.3.2. Mistica unirii sufletului cu Dumnezeu în gândirea lui Ioan Saba de Dalyatha.....	300
CONCLUZII	321
BIBLIOGRAFIE	333